

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szervezetének Hivatalos Közlönye Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L; egyes szám 5 L. Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca) — Telefon 484.
Megjelenik minden hó 1-én

DISSMANN RÓBERT

Az öröm piros virágára, amely az amerikai vas- és fémmunkásoknak a mi Internacionálénkhoz való csatlakozása hírére a világ proletárságának szívében kinyílt, fekete felhő borult. A négytagu bizottságnak, amely az amerikai szaktársakat fölkereste és csatlakozásra bírta, egyik tagja, Dissmann Róbert holtan érkezett vissza hazájába. Október hó 30-án szívszélhűdés érte a hajón, amely társaival együtt a nagyszerűen elvégzett munka után visszahozta.

Megdöbbenő csapás ez nemcsak a németországi vas- és fémmunkás-ságra, amelynek ez a 48 éves férfi 25 éve vezetője, hanem az egész németországi, sőt nemzetközi proletárságra is, mert tehetsége, tudása, fáradhatatlan munkabírása s a proletárság nagy céljaiért olthatatlanul lobogó lelkesedése az egész világ proletárságának úgy szakszervezeti, mint politikai téren óriási szolgálót tett.

1878 augusztus 8-án született a rajnamenti Hülsenbuschban. Vasesztergályosságot tanult s főlzabadulása után tagja lett a német vas- és fémmunkás szövetségnek. — Csakhamar megnyerte szaktársai bizalmát, akik Barmen-Elberfeldben 1900-ban, tehát 22 éves korában titkárrá választották. 1905-ben hasonló minőségben a Majna melletti Frankfurtba költözött, 1908-ban pedig a szociáldemokrata párt meghívására Hanauban párttitkár, 1912-ben Frankfurtban kerületi titkár lett. A háboru kitörése után a leghevesebben küzdött a hivatalos háborus politika ellen. — Az 1919-ben Stuttgartban tartott vas- és fémmunkás kongresszuson a szövetség vezető elnökévé választották, 1920-ban pedig a frankfurti kerület mandátumával a birodalmi gyűlés tagja lett, amelynek mindvégig tagja is maradt.

Ez a száraz vázlata Dissmann Róbert szaktársunk pályafutásának. Ez adatok közé szinte lehetetlen elképzelni azt az óriási munkát, amelyet a munkások érdekeinek védelmében s a munkásmozgalm hatalmának növelésében kifejtett. Neki semmi munka sem volt kicsi és semmi feladat sem volt nehéz. Mint szakszervezeti titkár, a szakma minden munkását, mint párttitkár a pártszervezet minden tagját ugyyszólván személy szerint ismerte, minden ülésen, minden gyűlésen résztvett, mindenkinek szolgálatára állott,

minden eseményt abból a szempontból ítélte meg, hogy milyen hatással van a munkásság érdekeire és mindent ki is tudott használni az érdekek előmozdítására.

Különös szívügye volt a munkanélküliek segítése. Mint birodalmi gyűlési

képviselő, előbb a törvényelőkészítőbizottságban törte meg a polgári képviselők ellenállását, azután a kormány bürokráciának hozzájárulását harcolta ki s elsősorban az ő törhetetlen energiájának köszönhető, hogy az általa készített munkaprogram törvényt emelkedésével félmillió munkanélküli jutott munkához s ezzel az évek hosszú során át tartó munkanélküliség társadalmi és aktuális hátrányai is megenyhültek.

Buzgó előmozdítója volt az üzemi tanácsok megvalósításának. De nem úgy gondolta, hogy a szakszervezetekkel szemben, azoktól függetlenül, sőt ezek ellen működő szervezet teremtünk, hanem, hogy ezek a modern termelésnek megfelelő új szervek a szakszervezetekkel egyetértően működjenek s megszerezzék azt a technikai és gazdaságpolitikai tudást, ami nélkül a munkásság gazdasági főlzabadítása nem remélhető. E célból az üzemi tanácsok részére külön folyóiratot alapított és szerkesztett s neki kö-

szönhető elsősorban a vas és fémmunkások gazdasági iskolája, amely fennállásának eddigi 9 hónapja alatt is a szervezet sok alkatmazottjának nyújtott alapos és hasznos tudást.

Fontos működést fejtett ki a háboru utáni nemzetközi munkásmozgalmában is. Az 1920. évi kopenhágai kongresszusunk óta tagja a vasas Internacionálé végrehajtó-bizottságának, melynek üléssein irányító szerepet játszott s a mostani gyászos végetért amerikai útjában is oroszánrésze volt a nagy sikerben.

Ilyen harcost temettek el Stuttgartban november első vasárnapján Dissmann Róbert szaktársunkban. — Az egész város és környék munkássága végeláthatatlan tömegben fődetlen fővel kísérte ki utolsó útjára. A szónokok hosszú sora bucsuzott el tőle a százezrek és milliók nevében, akik hiven meg fogják őrizni emlékét. Bucsubeszédet mondtak többek között Ilg Conrad, a vas- és fémmunkás Internacionálé titkára és James Brownlie, a brit gépgyári munkásszövetség képviselője, akikkel együtt volt Amerikában. Németország több városában a temetés napján gyászünnepeket rendeztek. Több mint 400 részvétlávrat és levél érkezett a világ minden részéből, közöttük a német birodalmi gyűlés elnökétől, a genfi nemzetközi munkahivataltól, a szakszervezeti Internacionálétól. Részvétlávratot küldtek a romániai szakszervezeti tanács, a romániai szocialista pártok federációja s a romániai vas- és fémmunkás szövetség is.

A nehézipar Internacionáléja

A világháboruban, sőt még az azt követő Ruhr-megszállás idején is az európai nehézipar képviselői abban az örült bielelemben voltak, hogy tűzzel vassal tönkre kell tenni a versenytársat. A saját kárukon aztán rájöttek arra, hogy sokkal előnyösebb lesz a békés egyezség, mely szerint a piacokat és ezzel a profitot biztosítsák egymásnak. Így született meg a f. év szeptember 1-én Brüsszelben az acélkartell, amelybe ezideig Németország, Franciaország, Belgium és Luxemburg nehézipari érdekeliséggel léptek be. De valószínű, hogy belépnek abba Lengyelország, Ausztria és Csehszlovákia is. Angliát a kényszer nem hajtja a belépésre, így tehát nem biztos, hogy ez megtörténik-e.

A kartell mindenekelőtt nyers-acél közösséget létesített olyképen, hogy megállapította a tagok acéltermelésének arányát. Észterint a németek 49,

a franciák 31, a belgák 12, és a luxemburgiak 8%-ot termelnek. Minden tonna után a kartell pénztárába egy dollárt, a megállapított arányon túl termelt acélért pedig tonnánként négy dollárt fizetnek. A pénztár a megállapított arányból elmaradó minden tonna után két dollárt fizet.

Minden ipar számára biztosítja saját területén az *egyedűrséget*. Ez nem jelent kevesebbet, mint hogy az *árakat saját belátásuk szerint állapítják meg*. Egy példa megvilágítja az ebből származó helyzetet. A francia és a luxemburgi nehézipar kötelezte magát, hogy egy bizonyos meghatározott mennyiségen túl, amely nem közvetlenül a német fogyasztóknak, hanem magának a német nehéziparnak szállítandó, nem szállít vasat Németországba. A Saarvidék nehéziparosai mind csatlakoztak a német birodalmi nehézipar szindikátusához. Csehszlovákiával már sikerült megegyezni az árvédelemre nézve, kedvező a kilátás Ausztria és Lengyelország belépésére is és így erről az oldalról sem kell tartani árnyomó versenytől, holott eddig a német nehézipart a külföldi behozatal lehetősége mindig fékezte a túlságos áremelésben. Így biztosítja a nemzetközi kartell a német nehéziparnak korlátlan hatalmát a hazai piacon.

Ez a helyzet súlyos veszedelemet jelent a vasfeldolgozó iparra, valamint a vasfogyasztó közönségre egyáltalán.

De súlyos veszedelemet jelent a nehézipari tőkének és a nemzetközi szövetségének a munkásságra is. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a kartell urai, mikor Luxemburgban rendszeres össze-

jövetelüket tartják, nemcsak az árakról és a kartellpénztárba begyűlt jövedelem felosztásáról tanácskoznak, hanem a *munkabékekről, a munkaidőről és egyéb munkafeltételekről* is és számolni kell azzal, hogy a monopól helyzetükben gazdaságilag és politikailag egyaránt megerősödő nehézipar, mint hatalmi tényező *nyomást fog gyakorolni mindenütt a munkafeltételekre.* S ahol valamely üzem munkássága ez ellen védekezni akar, *magával szemben fogja találni a nehézipari Internacionálé egész szervezett hatalmát.*

Készülni kell tehát a vasmunkások Internacionáléjának a küzdelemre ez ellen a fenyegető veszedelem ellen.

A polgári sajtó, különösen annak a nagyiparhoz közelálló része egész Európában s így természetesen Romániában is úgy üdvözölte ezt a kartell, mint egy fontos lépést a nemzetközi megértés felé, mint ami szilárd alapot nyújt a locarnói egyezménynek. Minthogy azonban a nehézipar részére, amely ágyukat, páncélhajókat és gránátokat szállít, egy kis háború is sokkal több hasznot hajt, mint egy nagy békeközösség, nagyon kérdéses, hogy ez a nemzetközi vaskartell a háború megakadályozását szolgálhatja-e. Ez csak akkor történhetne meg, ha a nehéziparnak nem lenne semmi kilátása háborús üzletekre. Ettől a kilátástól pedig csak egyetlen becsületes pacifista hatalom, a *Munkás Internacionálé* foszthatja meg a háborús üzletekre mindig kapható nagytőkét, más szóval a háború veszedelemétől csak a szocializmus diadala, a proletárság uralomra jutása mentheti meg az emberiséget.

Döntés a zsilvölgyi szénbányákra

A zsilvölgyi munkások hónapok óta tartó mozgalmi ügye befejeződött a dévai törvényszék elnökének, mint döntőbírói elnöknek a következő döntésével:

1. A döntés visszautasította a társulatoknak a túlműszakokra vonatkozó kérését és kimondta, hogy csakis kényszerű szükség esetén, szerencsétlenség vagy üzemműködés elhárítása céljából lehet túlműszakot kérni a munkásoktól.

2. A túlműszakokért 50 százalékos pótdíj jár hétköznapokon és 100 százalékos pótdíj a vasár- és ünnepnap munkáért. Az önként teljesített túlmunkaidőért nem jár pótdíj.

3. A bányákba való le- és felszállási idő beszámíttatik a munkaidőbe.

4. Még az önként teljesített pótmunka sem haladhatja meg a heti 8 órát.

A tanoncok csakis saját szakmájukban foglalkoztathatók és felszabadulásuk után egy évig nem bocsájthatók el.

A kedvezményes élelmiszer helyett a fizetés készpénzben fog történni és az eddigi kedvezmények készpénzben váltatnak meg.

Az eddigi fizetések 15 százalékkal fölemeltek az összes bányatársulatoknál, kivéve a lupényi társulatot, ahol 19 százalékos fizetésjavítást ítélt a döntés.

Ezen fizetésekhez még hozzájön a személyi pótlék, ami családtagonként 169 leit tesz ki havonta. Így tehát egy öt családtagu munkás 845 lei személyi pótlékot kap havonta. Lakbérpótlék címén ezután a nőien munkások is kapnak 120 leit havonta. Három tagig 260, három tagon felül 360 leire lett fölemelve a természetbeni lakást nem élvező munkások lakbérpótléka. A fizetésemelési különbözetet 1926 évi augusztus hó 1-ig visszamenőleg kapják. A piaci drágaság emelkedése arányában 6 havonként bérrevíziót biztosít a döntés.

Bár korántsem elégtit ki a munkásság igényeit a döntés, de mégis elérték, hogy a társulatok eddigi féktelen kizsákmányolása elé akadályokat gördítettek, aminek az eredménye a jövőben fog a bérrevízióknál mutatkozni.

Döntés a brassói Schiel-gyár 1923. évi sztrájk ügyében

Mint már többször megírtuk, a brassói Schiel gépgyár ügyében hozott törvényszéki döntőbírói ítéletet (1923. évi) megfelelőbbézte a gyár igazgatósága azon indokolással, hogy ezen gyár a törvény szerint nem tartozik kötelező döntőbírói alá, tehát így a döntés nem lehet kötelező rá.

Az időközben hozott táblai elutasítás ellen a gyár a bucurești legfőbb semmitőszékhez felebbezett, mely most végső fokon kimondta, hogy a Schiel-gépgyár és a hasonló üzemek nem tartoznak a 16 törvénycikk, vagyis a kötelező döntőbírói alá.

November hó 2-án hozta meg a legfelsőbb bíróság ez e tárgyban elvi jelentőségű döntését, vagyis három év múlva, az első felebbezés után.

Csodálatos, hogy így sok idő kellett e határozat meghozatalára. S vajjon ki kárpótolja a törvényszéki döntés erejében bizó és azután munkába lépett munkásokat a sok elveszített munkabérkülönbséget?

Világos, hogyha a törvényszék nem avatkozott volna bele — most már megállapíthatjuk — illetéktelenül a konfliktusba, a munkásság a tizenhététi mozgalommal nagyobb eredményt érhetett volna el.

Ugy látszik, nálunk csak a munkásságra kötelezők a döntések, de a gyárosok egyszerűen addig felebbezik, amíg a legrosszabb esetben nekik kedvező időre tolják ki a határozatot.

Ha azonban a munkásság nem teljesítene az elsőfokú döntést, csendőr- és rendőrszuronyal akarnának munkaadóink érvényt szerezni a pártatlan bírói ítéletnek.

Minden esetre ez a végső fokon hozott bírói ítélet elvitathatatlannal sztrájkjogot biztosított a Schiel gépgyár és a hasonló üzemek munkásságának, ami ugyhisztük, a munkásságot végre is öntudatra fogja ébreszteni hosszú, három éves álmából, hogy ezután ne döntésekkel, hanem bérmozgalmakkal segítsen nyomorúságos helyzetén.

Az amerikai vas- és fémmunkások csatlakozása nemzetközi szövetségünkhöz

A szakszervezeti mozgalom történetében világra szóló fontosságú esemény híre érkezik hozzánk.

A vas- és fémmunkások nemzetközi szövetsége mindezideig nem foglalta magában az Északamerikai Egyesült Államok óriási vasiparának hatalmas munkástáborát. Ennek a tábornak megnyerésére megtörtént az első lépés és ez az első lépés is oly sikerrel járt, hogy minden szervezett munkás a legnagyobb örömmel tekintett a nemzetközi vas- és fémmunkás szövetség nagyszerű megerősödése elé.

Az európai és amerikai viszonyok közötti nagy ellérések és a nagy távolság mellett érthető, ha az ó- és újvilág vasmunkásai nem találták meg eddig az egymással való szoros együttműködésre az utat. Nemzetközi szövetségünk központja már régebben tett erre nézve kísérleteket, amelyek azonban konkrét eredményre nem vezettek. Ezért elhatározta a központ, hogy küldöttséget meneszt Amerikába, amely közvetlen érintkezés útján és az élő szó erejével iparkodják az óceán túlsó partján dolgozó szaktársakat, elsősorban azok szervezeteinek vezetőit az egyesülés szükségességéről és hasznosságáról meggyőzni.

Igy indult utnak a folyó év szeptember havában egy négy tagú küldöttség, amelyben résztvettek J. T. Browlie (London), Robert Dissmann (Stuttgart), Henri Labe (Paris) és nemzetközi szövetségünk titkára, Konrad Ilg elvtársak.

A küldöttség most érkezett vissza amerikai utjáról s egyelőre a következő rövid jelentést tette közzé:

„Szeptember havában meglátogattuk az amerikai vas- és fémmunkások különböző szervezeteit s több városban több üzemet meglátogattunk.

Utazásunkról legközelebb kimerítő jelentést fogunk tenni. Ezidőszereint a következő rövid közlésre szorítokozunk:

A küldöttséget az amerikai testvérszervezetek képviselői mindenütt a legbarátságosabban fogadták. Különös elégtétellel jelenthetjük, hogy

a gépgyári munkások szövetsége (*International Association of Machinists*), amelynek székhelye Washingtonban van, kimondta a szövetségünkhöz való csatlakozását. Az amerikai vas- és fémmunkások kartellje (*Metal Trades Department*), amelynek 16 szövetsége kerek számban félmillió tagot számlál, szeptember 26-án Detroitban tartott kongresszusán végrehajtó bizottságra ruházta a döntés

jogát a csatlakozás kérdésében. A kartell elnöke, O. Connell szaktárs biztosított bennünket, hogy teljes határozottsággal számíthatunk a jövő évben a csatlakozásra.

A legnagyobb örömmel üdvözöljük az Egyesült Államokban működő testvérszervezeteinket és megvagyunk róla győződve, hogy belépésüket az európai vas- és fémmunkások és szervezeteik a legnagyobb lelkesedéssel fogadják. Tekintettel az amerikai vas-, fém-, gép- és kohóipar magas fejlettségére és óriási méreteire, az amerikai testvérszervezeteknek szövetségünkhöz való csatlakozása szerfölött nagy jelentőségű. Az európai és amerikai vas- és fémmunkások egyesülése mindenütt új reményeket kelt életre és tetemesen hozzá fog járulni a nemzetközi szolidaritás elmélyítéséhez és megerősítéséhez.”

Eddig szől Amerikát járt szaktársaink hivatalos jelentése. Mintha az emberiség s benne a munkásosztály sorsát irányító történelmi hivatásnak valami nagyszerű rendezője működött volna mostan, úgy érkezik ez a jelentés, mint egy válaszul a középeurópai acélkartell megalkulására.

Ha a nehézipar urai elérkezteknek látták az időt arra, hogy egyesüljenek a munkásosztály elleni harcra, ez egyesülés örömet nem sokáig élvezhetik zavartalanul, mert ime a négy középeurópai állam nehézipari tőkéjének egységes fölvonulására az amerikai vas- és fémmunkásság a nemzetközi vas- és fémipari szövetségbe való belépéssel felel.

Igy erősödik az osztályharc két lábra, amelynek mindkét oldalon leghatalmasabb hadosztályai; a nehézipari tőke s a vas- és fém munkásság internacionáléi állanak egymással szemben.

Ez a társadalmi fejlődés útja, amelyet Marx előre megrajzolt s amely utra azzal a megindíthatatlan hittel indulunk, hogy a társadalmi fejlődés tudományosan megállapított törvényei szerint a tőke és munka évezredekre visszanyúló harcában a végső diadal csak az osztálytudatos, szervezett proletárságé lehet.

Munkanélküliség Bukarestben. Bukarestben a vas és fémiparban nagy munkanélküliség van. A szaktársak Bukarestbe munkát keresni ne menjenek, míg a vasmunkás titkárságtól: Str. Brezoianu 37. szám alól információkat nem kértek. *Központi titkárság.*

SZAKMOZGALOM

Taggyűlés Vulkánban

A vulkáni vas- és fémmunkások október 24-én látogatott taggyűlést tartottak a Popovici-féle vendéglő nagytermében. Az igazgatóság mindent elkövetett, hogy a vasmunkások gyűlését lehetővé tegye, de összes mesterkedéseik hajótörést szenvedtek a vasasok akaratán. Tíz év óta a munkások taggyűléseit a társulati iskola termében tartották, de most úgy látszik, a legutóbb kiharcolt béremelések nem tetszenek a milliomos bányatulajdonosoknak és ezért van ez a nagyfokú félelem, hogy még a gyűlés hallatára is borsószik a hátuk és az iskolaterem átengedését megtagadták. Sőt anynyira mentek, hogy más teremtulajdonost is lebeszéltek a terem átadásáról.

Utolsó reménység az, mikor már ilyen esz-közökre kénytelen fanyalodni a milliomos társulat a munkásszervezetek ellen. Eggyel több ok, hogy a munkások is belássák, kik képviselik az ő igazi érdeküket.

Fancsali elnök szaktárs ismertette a taggyűlésen a kongresszusnak a tagdíjemelésre vonatkozó határozatát, amit a tagok egyhangulag tudomásul vettek. Azután a taggyűlés erkölcsi kötelességévé tette a tagoknak, hogy Munkásbank részvényeket jegyezzenek s egy-szersmint elhatározta, hogy a csoport 10 rész-vényt jegyez.

Vulkáni csoportunk öntudatos határozatai visszhangot keltenek mindenütt, ahol igazán a proletáriátus érdekében akarnak dolgozni és például szolgálhat minden munkásszervezet részére.

A lelkes hangulatu taggyűlést Fancsali elnök szaktárs kitartásra és szervezkedésre buzdító szavai zárták be.

A vulkáni taggyűlésről igazolatlanul elmaradtak névsora: Báthori Lajos, Barta Dezső, Barcza Gyula, Fogarasi Péter, Fülöp Lajos, Kimpján Lajos, Lazareszku Sándor, Novák Johann, Petrian Simon, Preán István, Sándor János, Strázsa Simon „bizalmi“, Szász Sándor, Topits Ferenc, Timár István, Toderas Juon, Talmeier Antal, Jura Szilveszter, Guja Aladár, Gábor Pál, Lázár Albert, Markovits Béla, Dobner János, Hegyi Ferenc, Varga Károly, Pollák Gusztáv.

Szaktársak! Aki csak tagdíjat fizet és elmulasztja szervezetét erkölcsileg támogatni, az a gyűléseken való meg nem jelenésével elárulja önmagát, családját és mindazon szaktársait, kik mozgalmunk nehéz küzdelmében az első sorokban támogatják egyedüli védvárunkat, a szervezetet. Szaktársak! A jövőben tegyük meg kötelességünket nyomorult sorsunk megjavítása érdekében, erre kér a Vezetőség.

Bocskai István szaktárs utólag igazolta elmaradását a folyó év augusztus hó 4-én tartott téleli közgyűlésről.

Taggyűlés Lupényban

Lupényi csoportunk november hó 14-én taggyűlést tartott.

Girbovean szaktárs elnök nyitotta meg délután 3 órakor a taggyűlést és beszámolt a kollektívszerződésről, a vezetőség anyagi és erkölcsi működéséről, azután rátért a bukaresti szakszervezeti kongresszus határozatainak ismertetésére. Bőven ismertette a kolozsvári vas- és fémmunkás-kongresszus határozatait is, kiemelve a tagdíjemelésről hozott határozat jelentőségét.

A taggyűlés több szaktárs felszólalása után egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul a jelentéseket.

György szaktárs, szövetségi titkár a munkásság gazdasági és kulturális helyzetét ismertette hosszasan, azután a Munkás Bank szükségességéről beszélt.

Girbovean szaktárs javaslatára a taggyűlés egyhangulag elfogadta, hogy a kollektívszerződés alkalmával kapott visszamenőleges fizetés-javításból személyenként 150 lej adnak le, melyből 100 lej a szövetségi otthon-alapra és 50 lej a csoport-könyvtár alapjára lesz fordítva.

Több helyi jelentőségű ügy letárgyalása után, Girbovean szaktárs a taggyűlést este 8 órakor bezárta.

Taggyűlés Petroseniben

Petroseni szaktársaink a november 21-én délután tartott taggyűlésükön Droblics szaktárs elnök ismertette a csoportvezetőség erkölcsi és anyagi jelentését.

Girbovean szaktárs kerületi titkár a kollektívszerződést és a bucuresti szakszervezeti, valamint a kolozsvári szövetségi kongresszusok lefolyását és határvonalait ismertette. Kiemelte a tagdíjemelésről hozott határozat elkerülhetetlenül szükséges voltát. Több szaktárs felszólalása után a taggyűlés egyhangulag tudomásul vette a jelentéseket.

György szaktárs szövetségi küldött az általános munkásmozgalmat, valamint a romániai munkásság gazdasági helyzetét ismertette, kiemelve a párt és a szakszervezeti mozgalom mellett a szövetkezeti mozgalom szükségességét is. Droblics szaktárs a „Népszava“ és a „Socialismul“ fontosságáról beszélt. Javaslatára a taggyűlés egyhangulag elfogadta, hogy minden tag egyszer mind párttag is lesz és a „Népszava“ vagy „Socialismul“-ra is elő fognak fizetni. A szövetségi otthonalpra beadandó külön 100 leis javaslatot is egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a taggyűlés.

Droblics szaktárs lelkesítő szavai este 1/28 órakor zárták be a taggyűlést.

Taggyűlés Lónyán

Lónyai szaktársaink november 21-én látogatott taggyűlést tartottak.

Trnka szaktárs elnöki megnyitója után Girbovean szaktárs kerületi titkár ismertette a kollektívszerződés és a bukaresti, valamint a kolozsvári országos kongresszusok határozatait. Rátért a hetijárulék emelési határozat ismertetésére, kiemelve annak föltétlen szükségességét. A taggyűlés egyhangulag tudomásul vette a jelentéseket.

György szaktárs, szövetségi titkár a munkásság általános helyzetét ismertette, majd rátért a Munkás-Bank alapítása szükséges voltára. Girbovean szaktársnak a Szövetségi Otthonalpra leadandó személyenkénti 100 lejes javaslatát több szaktárs felszólalása után a taggyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá.

Trnka szaktárs elnök szervezkedésre buzdító szavaival a taggyűlés d. u. 1 órakor véget ért.

Taggyűlés Ujváron

Ujvári szaktársaink f. évi november 18-án látogatott taggyűlést tartottak.

Serbu elnök szaktárs teszi meg a vezetőség jelentését, majd Wagner pénztáros szaktárs a pénztári jelentést teszi meg, amit a taggyűlés egyhangulag tudomásul vesz.

Az elnök tartalmas jelentésében foglalkozik a kollektívszerződésben foglalt egy pár fontos ponttal, amit az igazgatóság nem igen akar respektálni és ez elsősorban annak tudható be, hogy Ujváron a munkásság hallgatva egy pár részeges agent-provokátorra, kimaradtak a szervezettől. Főhívja a jelenlevők figyelmét a szervezetség fontosságára és tagdíjaik rendezésére. A taggyűlés több hozzászólás után utasítja a vezetőséget, hogy a sérelmeket foglalja egy memorandumba és azt nyújtsa be az igazgatóságnak és ha az nem fogja azt orvosolni, úgy konfliktust kell csinálni.

Szövetségünk részéről Muntean szaktárs vett részt, aki tartalmas beszédben foglalkozott a munkásság gazdasági helyzetével és a szervezkedés fontosságával.

Foglalkozott a taggyűlés Arsenbrenner Péter részeges gépész brutálitásaival is, aki megpofozta Szabó Sándor gépészársát s azután a pertubarátjával, egy Croitor nevű művezetővel hazaküldte, mint részegét. A taggyűlés főhábordással értesült ennek az alkoholista kulinak viselt dolgairól, jól emlékezve egy pár év előtti disznóságaira és utasította a vezetőséget, hogy az igazgatóságnál elégtételt vegyen, úgy az ő, valamint hasonzorú öccse és kebelbarátjai garázdálkodásai miatt.

Serbu szaktárs este 7 órakor zárta be a taggyűlést.

Taggyűlés Nadrágon

A nagrádi szaktársak október hó 31-én taggyűlést tartottak.

A taggyűlés többek között tudomásul vette a hetijárulék felemelésére vonatkozó kongresszusi határozatot és határozatilag mondta ki a munkásbank létesítésének szükségességét és annak támogatását, egyúttal megbizta Defrenz elnök szaktársat a munkásbank részvényjegyzéseinek intézésével.

A magunk részéről felhívjuk a nadrági szaktársak figyelmét a szakszervezet intenzívebb támogatására és a jövőben ne hallgassanak a szervezettel ellen áskálódóknak piszkos propagandájára, mert az saját kárukra történik, ha a szervezetet elhanyagolják.

A „Voinea“ vagonyári kinzötelepen alkohol-lal nutitják a munkásokat fizetés helyett

A brassói Voinea vagon- és csavargár tulajdonosa rabszolgái nyomorán szerzett boldog házasságának 25 éves jubileuma alkalmával egy-egy liter bort és paprikást adott. Így gondolta látszólag jóvátenni mindazt a rosszat, amit profitéhsége az éhbérekért agyondolgoztott munkásainak okozott, valóban pedig az alkohol karjaiba hajtani az eszmélni kezdőket, hogy továbbra is birkatürellemmel viseljék rabszolgasorsukat.

A házassági jubileum nagy dicsőségére a szervezeten munkásság összeveszett a bor igazságos szétosztásának nehéz problémáján és olyan verekedést rendeztek, ami örökké emlékeztetéssé teszi a gyáros jubileumát.

Nem jubileumi bankettekkel, hanem tisztességes munkabérekkel és emberséges munkaviszonyokkal lehet kielégíteni azt a négyszáz nyomorgó munkást, akiket a Voinea ur borral gondolt elnémitani.

Bankalapítási felhívás Románia munkásságához!

Munkások! Elvtársak!

A romániai szervezett munkásság számottevő vezetői, egyetértésben valamennyi képviselőivel elhatározta, hogy egy munkásbankot létesítenek, amely az ország munkásságának széiforgácsolt gazdasági erőit a fentvázolt cél érdekében összegyűjti.

A munkásbank 20 millió lei alapítókéval van megtervezve, amelyből egyelőre 5 millió bocsátatik ki. Egy részvény névértéke 500 lei. Alapítási költség részvényenként 50 lei.

Minden munkásnak egyéni, családi és osztály-érdeke, meg kötelessége is, hogy minél több részvényt jegyezzen, amit havi részletekben is törleszthet. Az ilyen takarékoság által mindenki biztosíthatja a saját és családja részére az önszegélyt. Egyúttal azonban segít megteremtteni a munkásosztály érdekeinek védelmére egy oly intézményt, melynek hiányában csak nehezen tudja felvenni a védelmi harcot az anyagilag erősebb és gazdaságilag szervezettebb polgári osztállyal szemben.

Az aláírás zárhatóideje 1926. december 31. Minden részvény után a jegyzéssel egyidejűleg az aláíró részvényenként 10 százalékot és az alapítási költséget köteles fizetni. További leg-kevesebb 20 százalék befizetendő 1926 december 31-ig, míg az esetleg fennmaradó rész befizetése iránt az igazgatóság határoz.

Az alapítandó munkásbank cégjegyzésszerű címe:

„MUNKÁS BANK“

Hitel-, Ipar- és Kereskedelmi Rt.

Foglalkozni fog:

- A bankszakma minden ágával;
- munkásszövetkezetek, kereskedelmi és ipari vállalatok alapításával és finanszírozásával;
- munkáslakások és közös munkásotthonok építkezésének támogatásával;
- munkáskönyvtárak, könyvkereskedések létesítésével és általában hathatósan fogja megvalósításra segíteni a munkásmozgalom gazdasági programját.

Munkások! Elvtársak!

Mindenütt a külföldön a munkásság már régen teremelt magának hasonló pénzüzeteket.

